

6. Ухвала Вінницького апеляційного адміністративного суду у справі № 2а/ 0270/5225/12 від 26 лютого 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/29905769>.

7. Постанова Вінницького окружного адміністративного суду у справі № 2а/0270/1004/12 від 26 березня 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/25670099>.

УДК 342.5

СМЕЦЬ Л.О.

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

У статті автором розглянуті завдання та повноваження вищих органів державної влади у сфері гарантування екологічної безпеки України. Проаналізована діяльність Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та Верховного Суду України щодо нормативно-правового регулювання належного рівня екологічної безпеки, формування та реалізації державної політики в зазначеній сфері, а також забезпечення екологічних прав фізичних і юридичних осіб.

Ключові слова: державна влада, екологічна безпека, Верховна рада України, Кабінет Міністрів України, Верховний Суд України.

В статье автором рассмотрены задачи и полномочия высших органов государственной власти в сфере обеспечения экологической безопасности Украины. Проанализирована деятельность Верховной Рады Украины, Кабинета Министров Украины и Верховного Суда Украины относительно нормативно-правового обеспечения надлежащего уровня экологической безопасности, формирования и реализации государственной политики в этой сфере, а также обеспечения экологических прав физических и юридических лиц.

Ключевые слова: государственная власть, экологическая безопасность, Верховная Рада Украины, Кабинет Министров Украины, Верховный Суд Украины.

In the article the author considers the tasks and authorities of the highest state authorities in the sphere of ensuring, ecological security of Ukraine. The activity of the Verkhovna Rada of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Supreme Court of Ukraine on the normative and legal support of an appropriate level of ecological security, the formation and implementation of state policy in this sphere, as well as the environmental rights of individuals and legal entities are analyzed.

Key words: state power, ecological security, Verkhovna Rada of Ukraine, Cabinet of Ministers of Ukraine, Supreme Court of Ukraine.

Вступ. Відповідно до Основного закону нашої держави, державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до законів України. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави [1].

Екологічна безпека як стан навколишнього природного середовища, за якого забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я

людей, гарантується громадянам України реалізацією широкого комплексу взаємопов'язаних політичних, економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів.

Постановка завдання. Проте варто зауважити, що в науковій літературі досить мало уваги приділяється діяльності вищих органів державної влади в екологічній сфері, вчені зосереджуються, насамперед, на реалізації повноважень окремими органами виконавчої влади, передусім тих, що мають контрольні повноваження. З огляду на вищезазначене, наголошуємо на тому, що дослідження має відповідну наукову актуальність.

Метою статті є аналіз діяльності вищих органів державної влади України щодо гарантування екологічної безпеки України.

Результати дослідження. Окремим питанням ролі органів державної влади щодо управління в галузі екологічної безпеки та забезпечення охорони навколишнього природного середовища були присвячені роботи Л.О. Добрянської, Д.В. Зеркалова, В.А. Ліпкана, Н.В. Максименко, Н.М. Нестеренко, О.М. Шуміла та ін. [2–7]. Сучасні питання гарантування екологічної безпеки знайшли своє відображення й у роботах Національного інституту стратегічних досліджень [8]. Але спеціальних досліджень щодо діяльності вищих органів державної влади в галузі екологічної безпеки останнім часом не проводилося.

Розпочнемо наше дослідження з Верховної Ради України (далі – ВРУ), яка є єдиним органом законодавчої влади в Україні. До повноважень Верховної Ради України щодо екологічних суспільних відносин належать: ухвалення законів у сфері екології, охорони навколишнього природного середовища, раціонального природокористування; затвердження загальнодержавних програм охорони довкілля; здійснення контролю за діяльністю Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) щодо формування та реалізації державної політики в екологічній сфері; затвердження протягом двох днів із моменту звернення президента України указів про оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації; здійснення парламентського контролю за дотриманням екологічних прав громадян [1]. Ухвалення законів щодо врегулювання суспільних відносин у сфері екологічної безпеки, охорони навколишнього природного середовища, природокористування – це першочергове завдання Верховної Ради України. Причому зауважимо, що, відповідно до Основного закону, виключно законами України визначаються: права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина, зокрема й в екологічній сфері; засади використання природних ресурсів, виключної (морської) економічної зони, континентального шельфу; засади регулювання екологічної безпеки; правовий режим воєнного і надзвичайного стану, зон надзвичайної екологічної ситуації [1].

Згідно з постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмету відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання» [9], в її складі діє Комітет із питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи.

Перелік питань, що входять до предметів відання цього комітету, такий: охорона, збереження, використання та відновлення (відтворення) природних ресурсів, зокрема й надр, лісів, водних ресурсів, атмосфери, тваринного та рослинного світу, природних ландшафтів; збереження та збалансоване використання природних ресурсів виключної (морської) економічної зони, континентального шельфу й освоєння космічного простору; екологічна безпека, попередження та ліквідація наслідків природного лиха, техногенних аварій і катастроф, діяльність державних аварійно-рятувальних служб; радіаційна та пожежна безпека; правовий режим зони надзвичайної екологічної ситуації; державна політика у сфері поводження з відходами, серед яких радіоактивні та токсичні відходи; державний моніторинг навколишнього природного середовища; адміністративно-господарські санкції за забруднення навколишнього природного середовища; створення, охорона та розвиток об'єктів природно-заповідного фонду України; ліквідація наслідків Чорнобильської катастрофи, зокрема й надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів України з цих питань; екологічне страхування й екологічний аудит [9].

Комітет із питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи здійснює такі функції: законопроектну, організаційну, контрольну [10].

Під час здійснення законопроектної функції він має право:

- розробляти із власної ініціативи проекти законів та інших актів Верховної Ради України з питань, що віднесені до його предметів відання з наступним внесенням їх на розгляд Верховної Ради України членами комітету за його рішенням;
- визначати завдання щодо розроблення законопроектів чи їхніх структурних частин із питань, віднесених до предмета їх відання;

– опубліковувати за своїм рішенням у засобах масової інформації розроблені ним проекти законів;

– звертатися до державних органів, органів місцевого самоврядування, наукових установ і організацій, об'єднань громадян із проханням висловити пропозиції щодо проектів законів [10].

Комітет під час здійснення законопроектної функції зобов'язаний:

– організувати розроблення проектів законів та інших актів у сфері гарантування екологічної безпеки, охорони навколишнього природного середовища за дорученням Верховної Ради України;

– готувати висновки щодо проектів актів Верховної Ради України, внесених суб'єктами права законодавчої ініціативи з питань, що належать до його предметів відання;

– здійснювати аналіз практики застосування законодавчих актів, віднесених до предмета відання комітету, готувати пропозиції щодо їх систематизації, кодифікації [10].

У межах організаційної функції комітет має право на отримання, вивчення, дослідження інформації з питань, що належать до предметів його відання, зокрема, установленим законом порядком отримувати від державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, їх посадових осіб необхідні матеріали і документи для забезпечення діяльності з питань, віднесених до предметів відання комітету, він також має право надавати роз'яснення щодо застосування положень законів України в екологічній сфері, але такі роз'яснення не мають статусу офіційного тлумачення [10].

У межах здійснення контрольної функції комітет аналізує практику застосування державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами Конституції та законів України, аналізує відповідність законодавству з питань екологічної безпеки ухвалених ними підзаконних нормативно-правових актів, своєчасність їх ухвалення [10].

Окрім роботи комітетів ВРУ та депутатського корпусу, варто також згадати діяльність й окремих депутатів по реалізації наданих їм контрольних повноважень щодо формування та здійснення державної екологічної політики органами державної влади, забезпечення екологічних прав і свобод громадян. Згідно з положеннями Закону України «Про статус народного депутата України», народний депутат має право на сесії Верховної Ради України звернутися із запитом. Верховна Рада України приймає рішення про направлення депутатського запиту відповідному органу або посадовій особі, до яких його звернуто, однією п'ятою від її конституційного складу. Рішення про направлення запиту до президента України на вимогу народного депутата, групи народних депутатів чи комітету Верховної Ради України має бути попередньо підтримане не менш ніж однією третьою від конституційного складу ВРУ.

Народний депутат також має право на депутатське звернення – пропозицію народного депутата, звернену до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, керівників підприємств, установ і організацій, об'єднань громадян із вимогою здійснити конкретні дії, дати офіційне роз'яснення чи викласти позицію з питань, віднесених до їхньої компетенції, зокрема, екологічної безпеки держави, охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічних прав громадян. Орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, керівники підприємств, установ і організацій, об'єднань громадян, яким адресовано депутатське звернення, зобов'язані протягом 10 днів із моменту його одержання розглянути і дати письмову відповідь [11].

Верховна Рада України здійснює відповідний парламентський контроль за дотриманням екологічних прав громадян у діяльності органів держави, що формують і реалізують державну політику в різних сферах суспільного життя. Чинне законодавство України визначає, що парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захист прав кожного на території України і в межах її юрисдикції на постійній основі здійснює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Зокрема, Уповноважений має право: вносити установленим порядком пропозиції щодо вдосконалення законодавства України у сфері захисту екологічних прав і свобод людини і громадянина; з метою захисту екологічних прав і свобод людини та громадянина особисто або через свого представника установленим законом порядком звертатися до суду про захист прав і свобод осіб, які через фізичний стан, недосягнення повноліття, похилий вік, недієздатність або обмежену дієздатність неспроможні самотійно захистити свої права і свободи; брати участь у судовому розгляді справ, провадження в яких відкрито за його позовами (заявами, клопотаннями (поданнями)) [12].

Як проміжні висновки можемо зазначити, що основним напрямом роботи Верховної Ради України є розроблення й ухвалення законів, спрямованих на гарантування екологічної безпеки

України, формування та реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, врегулювання належного порядку природокористування, забезпечення екологічних прав громадян. Підготовку та супроводження цього процесу у Верховній Раді України здійснює Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Крім того, забезпечення екологічних прав громадян гарантує діяльність Уповноваженого Верховної Ради із прав людини. А механізм парламентського контролю щодо здійснення органами виконавчої влади повноважень по реалізації державної політики в зазначеній сфері здійснюється шляхом подання депутатських запитів і звернень.

Далі перейдемо до виконавчої гілки влади. Згідно зі ст. 113 Конституції України, Кабінет Міністрів України є вищим органом у системі органів виконавчої влади. КМУ вживає заходів щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина; забезпечує проведення фінансової, цінової, інвестиційної та податкової політики; політики у сферах праці й зайнятості населення, соціального захисту, освіти, науки і культури, охорони природи, екологічної безпеки і природокористування [1].

До основних завдань Кабінету Міністрів України щодо екологічної безпеки та стану навколишнього природного середовища належать: забезпечення охорони природи, екологічної безпеки і природокористування, здійснення заходів щодо забезпечення ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, зокрема й екологічного характеру [13].

У сфері охорони навколишнього природного середовища та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій повноваженнями Кабінету Міністрів України визначені:

– забезпечення проведення державної політики у сфері охорони природи, екологічної безпеки та природокористування;

– забезпечення розроблення та виконання державних і міждержавних екологічних програм;

– здійснення в межах своїх повноважень державного управління у сфері охорони та раціонального використання землі, її надр, водних ресурсів, рослинного і тваринного світу, інших природних ресурсів;

– ухвалення рішень про обмеження, тимчасову заборону (зупинення) або припинення діяльності підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності в разі порушення ними законодавства про охорону навколишнього природного середовища;

– координація діяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, пов'язаної з охороною навколишнього природного середовища, виконанням державних, регіональних і міждержавних екологічних програм;

– забезпечення здійснення заходів, передбачених державними програмами ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, прийняття рішень із питань ліквідації наслідків інших аварій, а також пожеж, катастроф, стихійного лиха [13].

Якщо ми розглянемо здійснення регіональної політики у сфері екологічної безпеки, то Кабінет Міністрів України спрямовує і координує діяльність місцевих державних адміністрацій щодо виконання законів України, актів Кабінету Міністрів України, органів виконавчої влади вищого рівня у відповідних напрямках їхньої діяльності. Кабінет Міністрів України одержує від місцевих державних адміністрацій інформацію про їхню діяльність у сферах охорони навколишнього природного середовища, гарантування екологічної безпеки, регулярно заслуховує звіти голів державних адміністрацій із цих питань [13].

Кабінет Міністрів України видає обов'язкові до виконання акти – постанови і розпорядження. Акти нормативного характеру видаються у формі постанов. Акти з організаційно-розпорядчих та інших поточних питань видаються у формі розпоряджень.

Серед нормативно-правових актів ми можемо зазначити такі постанови та розпорядження: «Деякі питання виконання Угоди про фінансування програми «Підтримка реалізації Стратегії національної екологічної політики України»» від 17 серпня 2011 р. [14]; «Про затвердження Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля» від 29 червня 2011 р. [15]; «Про затвердження переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку» від 28 серпня 2013 р. [16]; «Про затвердження Порядку включення територій та об'єктів до переліків територій та об'єктів екологічної мережі» від 16 грудня 2015 р. [17]; «Про схвалення розробленого Міністерством екології та природних ресурсів плану імплементації деяких актів законодавства Європейського Союзу» від 14 травня 2015 р. [18].

Варто зазначити, що для забезпечення ефективної реалізації повноважень КМУ, координації дій органів виконавчої влади, попереднього розгляду проектів нормативно-правових актів, основних напрямів реалізації державної політики, зокрема й в екологічній сфері, утворюються урядові комітети. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про утворення урядових комітетів та затвердження їх посадового складу», у його складі зараз функціонують:

- Урядовий комітет із питань економічної, фінансової та правової політики, розвитку паливно-енергетичного комплексу, інфраструктури, оборонної та правоохоронної діяльності;
- Урядовий комітет із питань соціальної політики та гуманітарного розвитку;
- Урядовий комітет із питань європейської, євроатлантичної інтеграції, міжнародного співробітництва та регіонального розвитку [19].

Урядовий комітет із питань економічної, фінансової та правової політики, розвитку паливно-енергетичного комплексу, інфраструктури, оборонної та правоохоронної діяльності попередньо розглядає проекти законів, актів президента України та Кабінету Міністрів, які стосуються екологічної безпеки держави, щодо яких є неврегульовані розбіжності в позиціях зацікавлених органів та/або застереження Секретаріату Кабінету Міністрів; проекти розпоряджень Кабінету Міністрів про схвалення концепцій реалізації державної політики у сфері екологічної безпеки, а також відповідних концепцій державних цільових програм і законів.

Комітет розглядає проекти експертних висновків Кабінету Міністрів до законопроектів щодо охорони навколишнього природного середовища й екологічної безпеки держави, ініційованих народними депутатами України, у разі наявності розбіжностей у позиціях зацікавлених органів [20].

Якщо вести мову про підрозділи Кабінету Міністрів України, які відповідають за його діяльність щодо формування та реалізації державної політики у сфері гарантування екологічної безпеки, то варто звернути увагу на нижчезазначене. У складі Секретаріату Кабінету Міністрів України створений Департамент із питань безпеки життєдіяльності, охорони навколишнього природного середовища та агропромислового комплексу. У його складі діють Управління з питань безпеки життєдіяльності й охорони навколишнього природного середовища, Управління з питань природокористування та розвитку агропромислового комплексу [21].

Отже можна зазначити, що Кабінет Міністрів України відповідає за формування державної політики у сфері екологічної безпеки, керує системою органів виконавчої влади (центральної, місцевих), які відповідають за реалізацію політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, природокористування як основ гарантування екологічної безпеки. На виконання закріплених повноважень Кабінет Міністрів України, зокрема, розробляє проекти загальнодержавних екологічних програм, видає нормативні та індивідуальні акти управління.

Якщо ми будемо розглядати судову гілку влади, то тут варто звернути увагу на Верховний Суд України – найвищий суд у системі судоустрою України. Верховний Суд України здійснює правосуддя як суд касаційної інстанції, а у випадках, визначених процесуальним законом, – як суд першої або апеляційної інстанції; здійснює аналіз судової статистики, узагальнення судової практики; забезпечує однакове застосування норм права судами різних спеціалізацій у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом [22]. У складі Верховного Суду діють: 1) Велика палата Верховного Суду; 2) Касаційний адміністративний суд; 3) Касаційний господарський суд; 4) Касаційний кримінальний суд; 5) Касаційний цивільний суд. До складу кожного касаційного суду входять судді відповідної спеціалізації. У кожному касаційному суді утворюються судові палати з розгляду окремих категорій справ з урахуванням спеціалізації суддів [22]. Варто зазначити, що на час написання публікації ще не ухвалені законодавчі акти щодо діяльності Верховного Суду України в оновленому складі. Відповідно до перехідних положень Закону України «Про судоустрій та статус суддів», Верховний Суд створюється на матеріально-технічній базі Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищого господарського суду України, Вищого адміністративного суду України.

Верховний Суд України, Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищий господарський суд України, Вищий адміністративний суд України діють у межах їхніх повноважень, визначених процесуальним законом, до початку роботи Верховного Суду в складі, визначеному цим Законом, та до набрання чинності відповідним процесуальним законодавством, що регулює порядок розгляду справ Верховним Судом [22]. Роль Верховного Суду України в гарантуванні екологічної безпеки держави полягає, насамперед, у здійсненні правосуддя, тобто діяльності, яку проводить суд шляхом розгляду й вирішення в судових засіданнях в особливій, установленій законом процесуальній формі, цивільних, кримінальних, господар-

ських і адміністративних справ, які стосуються суспільних відносин щодо забезпечення належного стану навколишнього природного середовища, за якого попереджується погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей, а також забезпечення, реалізації та захисту екологічних прав громадян.

Насамперед, Верховний Суд України виступає судом касаційної інстанції. Порядком касації справа переглядається лише в обсязі, заявленому в касаційній скарзі; суд касаційної інстанції розглядає не суть справи (факти), а правильність застосування закону і форм процесу; рішення суду касаційної інстанції визнає порушення закону, внаслідок чого скасовується рішення нижчого суду, або говорить про відсутність порушень закону, що має наслідком відхилення скарги.

Серед таких справ варто виділити здійснення Верховним Судом України правосуддя в галузі кримінального й адміністративного законодавства. Це пов'язано, насамперед, з тим, що:

– по-перше, Кримінальний кодекс України (далі – ККУ) встановлює відповідальність за цілу низку діянь, що можуть загрожувати екологічній безпеці держави. Серед них можна виділити: порушення правил екологічної безпеки (ст. 236 ККУ); нежиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення (ст. 237 ККУ); приховування або перекручення відомостей про екологічний стан або захворюваність населення (ст. 238 ККУ); забруднення атмосферного повітря (ст. 241 ККУ); порушення законодавства про захист рослин (ст. 247 ККУ); умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду (ст. 252 ККУ) тощо [23].

– по-друге, лівова частка справ стосується діяльності органів держави щодо реалізації наданих ним повноважень у галузі гарантування екологічної безпеки України. Із цього випливають спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи правових актів індивідуальної дії), дій чи бездіяльності; спори фізичних або юридичних осіб із розпорядником публічної інформації щодо оскарження його рішень, дій чи бездіяльності в частині доступу до публічної екологічної інформації та ін. [24].

Висновки. Вищі органи державної влади відіграють важливу роль у гарантуванні екологічної безпеки України. Основним завданням Верховної Ради України є ухвалення законів у сферах екології, охорони навколишнього природного середовища, природокористування, здійснення парламентського контролю за забезпеченням екологічних прав громадян.

Кабінет Міністрів України відповідає за формування державної політики у сфері екологічної безпеки. Він має повноваження щодо формування системи міністерств та інших органів виконавчої влади, які відповідають за безпосередню реалізацію державної політики у сфері гарантування екологічної безпеки, контролює їхню діяльність. Крім того, він контролює діяльність місцевих державних адміністрацій із питань реалізації загальнодержавних екологічних програм і рівень регіональної екологічної безпеки.

Основною функцією Верховного Суду України є здійснення правосуддя у формі розгляду кримінальних, адміністративних, цивільних, господарських справ, пов'язаних з екологічними правовідносинами. У такому разі Верховний Суд України здійснює захист і відновлення порушених екологічних прав фізичних і юридичних осіб, скасовує управлінські акти органів державної влади у сфері екологічних відносин, підтверджує статус суб'єктів – учасників екологічних відносин щодо реалізації повноважень у відповідній сфері суспільного життя.

Перспективними напрямками подальших досліджень визначимо питання юридичної відповідальності у сфері охорони навколишнього природного середовища, природокористування, гарантування екологічної безпеки.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.
2. Добрянська Л.О. Стратегічний потенціал екологічної безпеки : технологія економічного зростання : [монографія] / Л.О. Добрянська ; за наук. ред. Є.В. Хлобистова. – Львів : Український бестселер, 2012. – 284 с.
3. Зеркалов Д.В. Екологічна безпека та охорона довкілля : [монографія] / Д.В. Зеркалов. – К. : Основа, 2012. – 517 с.
4. Ліпкан В.А. Національна безпека України : [навч. посібник] / В.А. Ліпкан. – К. : Кондор, 2008. – 552 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://goo.gl/CGziSu>.

5. Максименко Н.В. Організація управління в екологічній діяльності : [підручник для студентів екологічних спеціальностей вищих навчальних закладів] / Н.В. Максименко. – Вид. 3-тє, перероб. і доп. – Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. – 282 с.

6. Нестеренко Н.М. Адміністративно-правові засади реалізації екологічної функції держави : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Н.М. Нестеренко ; Національний університет біоресурсів і природокористування України. – К., 2011. – 20 с.

7. Екологічне право України : Особлива частина : [навч. посібник] / О.М. Шуміло, І.В. Бригадир, В.А. Зув та ін. – Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ. МВС України, 2014. – 386 с.

8. Іванюта С.П. Загрози у сфері екологічної безпеки та їх вплив на стан національної безпеки : моніторинг реалізації Стратегії національної безпеки / С.П. Іванюта // Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Eco_Ivanyuta-a901c.pdf

9. Про перелік, кількісний склад і предмети видання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання : постанова Верховної Ради України від 4 грудня 2014 р. № 22–VIII // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/22-19>.

10. Про комітети Верховної Ради України : Закон України від 4 квітня 1995 р. № 116/95-ВР // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/116/95-%D0%B2%D1%80>.

11. Про статус народного депутата України : Закон України від 17 листопада 1992 р. № 2790–XII // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/ru/2790-12>.

12. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23 грудня 1997 р. № 776/97-ВР // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>.

13. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лютого 2014 р. № 794–VII // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.

14. Деякі питання виконання Угоди про фінансування програми «Підтримка реалізації Стратегії національної екологічної політики України» : постанова Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2011 р. № 877 // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/877-2011-%D0%BF>.

15. Про затвердження Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля : постанова Кабінету Міністрів України від 29 червня 2011 р. № 771 // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/771-2011-%D0%BF>.

16. Про затвердження переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку : постанова Кабінету Міністрів України від 28 серпня 2013 р. № 808 // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/808-2013-%D0%BF>.

17. Про затвердження Порядку включення територій та об'єктів до переліків територій та об'єктів екологічної мережі : постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1196 850 // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1196-2015-%D0%BF>.

18. Про схвалення розробленого Міністерством екології та природних ресурсів плану імплементації деяких актів законодавства ЄС : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 травня 2015 р. № 475 // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/475-2015-%D1%80>.

19. Про утворення урядових комітетів та затвердження їх посадового складу : постанова Кабінету Міністрів України від 11 травня 2016 р. № 330 // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/330-2016-%D0%BF>.

20. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України : постанова Кабінет Міністрів України від 18 липня 2007 р. № 950 // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/950-2007-%D0%BF>.

21. Структура Департаменту з питань безпеки життєдіяльності, охорони навколишнього природного середовища та агропромислового комплексу // Офіційний портал Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://goo.gl/jah7fv>.

22. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402–VIII // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

23. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341–III // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

24. Кодекс адміністративного судочинства України Закон України від 6 липня 2005 р. № 2747–IV // База даних «Законодавство України». Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

УДК 67.410(477)

ЄРЕМЕНКО С.А.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ МОНІТОРИНГУ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ (НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КОМЕНТАР)

Моніторинг розглянуто як необхідну умову об'єктивного вивчення оточуючого середовища з метою реалізації державної функції щодо забезпечення цивільного захисту в Україні. Через характеристику законодавчих актів розкрито організаційну систему моніторингу реалізації державної політики у сфері цивільного захисту.

Ключові слова: державна політика, цивільний захист, моніторинг, державне управління.

Мониторинг рассмотрен как необходимое условие объективного изучения окружающей среды для реализации государственной функции по обеспечению гражданской защиты в Украине. Через характеристику законодательных актов раскрыта организационная система мониторинга реализации государственной политики в сфере гражданской защиты.

Ключевые слова: государственная политика, гражданская защита, мониторинг, государственное управление.

Monitoring is considered as a necessary condition for the objective study of the environment for the implementation of the state function in providing civil protection in Ukraine. Due to the characteristics of legislative acts, an organizational system for monitoring the implementation of state policy in the field of civil protection is disclosed.

Key words: state policy, civil defence, monitoring, public administration.

Вступ. Розглядаючи питання державного управління у сфері цивільного захисту, необхідно звернутись до документів, які безпосередньо стосуються реалізації державної політики у зазначеній сфері суспільного життя, що характеризують стан реалізації відповідної державної політики.

Постановка завдання. Метою статті є здійснення правового аналізу організаційних і правових засад моніторингу реалізації державної політики у сфері цивільного захисту.

© ЄРЕМЕНКО С.А. – кандидат технічних наук, доцент, полковник служби цивільного захисту, заступник начальника з навчальної та методичної роботи (Інститут державного управління у сфері цивільного захисту)